

ΟΜΑΔΑ 1^Η

ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΕΞΙΘΡΗΣΚΙΑ

Μαργώνη Αγγελική
Κάλλης Θοδωρής
Κουτρομάνου Γεωργία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Θρησκεία
- Πηγές Θρησκείας
- Καθολικότητα Θρησκευτικού φαινομένου
- Το αρχαιότερο θρησκευτικό μνημείο
«Στόουνχετζ»
- Φανατισμός (μορφές, αίτια)

Θρησκεία

Ονομάζεται η σχέση του ανθρώπου με το *θείο*. Η σχέση της θρησκείας και του ανθρώπου είναι αμφίδρομη και αμφίπλευρη, χωρίς να γίνεται μονόπλευρη και μονοσήμαντη .

Η λέξη θρησκεία έχει δύο όψεις , εκείνη της θρησκείας γενικά, στην οποία αναφερόμαστε συνήθως με τη φράση, «το φαινόμενο της θρησκείας» και εκείνη των επιμέρους συγκεκριμένων θρησκειών.

Πηγές Θρησκείας

Χωρίζονται σε δυο κατηγορίες:

- ⦿ Εκείνες που πηγάζουν από το μακρινό παρελθόν του ανθρώπου. Περιγράφουν τις συνθήκες στις οποίες γεννήθηκε η πρώτη μορφή της θρησκείας, η οποία στη συνέχεια εξελίχθηκε στις υπόλοιπες.
- ⦿ Εκείνες που προσπαθούν να βρουν την πηγή της θρησκείας μέσα στην ίδια την ανθρώπινη φύση. Τέτοιες πηγές είναι ο φόβος, η άγνοια και η έμφυτη τάση του ανθρώπου να επικοινωνήσει με το απόλυτο, το θείο.

Το αρχαιότερο θρησκευτικό μνημείο «Στόουνχετζ»

Το Στόουνχεντζ είναι ένα από τα εντυπωσιακότερα νεολιθικά μεγαλιθικά μνημεία στον κόσμο.

Ο σκοπός για τον οποίο έγινε αυτή η κατασκευή προβλημάτισε έντονα τους αρχαιολόγους, οι οποίοι υποθέτουν ότι μπορεί να αποτελούσε σημαντικό λατρευτικό τόπο ή να λειτουργούσε ως ένα περίπλοκο αστρονομικό παρατηρητήριο, επειδή οι πέτρες ήταν τοποθετημένες στον άξονα ορισμένων σημείων του ορίζοντα.

Κατασκευή του «Στόουνχετζ»

Το Στόουνχετζ κατασκευάστηκε σε τρεις φάσεις:

Πρώτη φάση: Οι αυτόχθονες άνθρωποι της Αγγλίας της Νεολιθικής εποχής άρχισαν τις κατασκευές τις πρώτης φάσης του Στόουνχετζ γύρω στο 2950 π.Χ. με την εκσκαφή μιας κυκλικής τάφρου, χρησιμοποιώντας ελαφίσια κέρατα ως εργαλεία. Ο κύκλος έχει διάμετρο 100 μέτρα και η τάφρος από μόνη της έχει πλάτος 6 μέτρα και 2 μέτρα βάθος περίπου.

χρησιμοποίησαν κομμάτια κιμωλίας, τα οποία πάρθηκαν από την τάφρο, για να φτιάξουν ένα κρημνώδες ανάχωμα ακριβώς στο εσωτερικό του εξωτερικού κύκλου.

Δεύτερη φάση: Οι εργασίες της δεύτερης φάσης ξεκίνησαν γύρω στο 2100 π.Χ. Στη φάση αυτή συναρμολογήθηκε ένα ημικόκλιο στο εσωτερικό του αρχικού αναχώματος και της κυκλικής τάφρου, αποτελούμενο από πέτρες από γρανίτη, τις λεγόμενες γαλαζόπετρες .

Αρχικά οι Γαλαζόπετρες προήλθαν από τα Όρη Πρεσέλι της νοτιοδυτικής Ουαλίας. Ήταν περίπου 80 γαλαζόπετρες, βάρους 4 τόνων η καθεμία.

Παρ' όλα αυτά είναι ενδιαφέρον να αναρωτηθούμε τι κάνει τόσο ξεχωριστή την περιοχή του Στόουνχεντζ ώστε να δοθεί τόση προσπάθεια και τόσος κόπος για το κουβάλημα των γιγαντιαίων αυτών λίθων απόστασης 400 χιλιομέτρων, αντί να χτιστεί το μνημείο κοντά στην περιοχή απ' όπου πάρθηκαν οι πέτρες. Δεύτερον, η είσοδος στο ημικόκλιο των γαλαζόπετρων είναι ευθυγραμμισμένη με την ανατολή του ηλίου στη διάρκεια της θερινής ισημερίας. Η ευθυγράμμιση αυτή συνεχίστηκε με τη διασαφήνιση μιας νέας προσέγγισης της περιοχής, της «Λεωφόρου» η οποία έχει χαντάκια και τάφρους σε κάθε πλευρά, όπως ήταν και ο αρχικός εξωτερικός κύκλος.

- **Τρίτη φάση:** Η τρίτη φάση είναι υπεύθυνη για τον λίθινο αυτό κυκλικό σχηματισμό ο οποίος μας είναι σήμερα ορατός. Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, η οποία ξεκίνησε γύρω στο 2000 π.Χ., οι χτίστες κατασκεύασαν έναν κύκλο από κατακόρυφους λίθους, τους Σάρσεν (ψαμμόλιθοι) σε ζεύγη, και σε κάθε ζευγάρι τοποθετήθηκε οριζόντια στην κορυφή μια πέτρα. Οι οριζόντιες αυτές πέτρες δεν είναι ορθογώνιοι, αλλά καμπυλωμένοι με τέτοιο τρόπο ώστε να σχηματίζουν ένα ημικύκλιο στην κορυφή. Αρχικά υπήρχαν 30 λίθοι Σάρσεν.

Στο εσωτερικό του πέτρινου αυτού δακτυλίου στήθηκε ένας πεταλοειδής σχηματισμός της ίδιας κατασκευής με τη χρήση 10 κατακόρυφων λίθων. Εδώ οι τρίλιθοι στέκονται ξεχωριστά μεταξύ τους σε πέντε ζεύγη. Οχτώ από τις αρχικές πέτρες υπάρχουν ακόμη. Ο πεταλοειδής αυτός σχηματισμός είναι εξίσου ευθυγραμμισμένος με το θερινό ηλιοστάσιο.

Αρχαία ελληνική θρησκεία

- Στην αρχαία Ελλάδα έχουμε πληροφορίες για τη θρησκεία (ονόματα θεών) ήδη από το 14ο αι. στη Γραμμική γραφή Β των πινακίδων της Κνωσού και της Πύλου. Υπάρχουν θεοί, ημίθεοι, δαίμονες, ήρωες και θεότητες που προστατεύουν τις πόλεις. Χτίστηκαν πολλοί ναοί και η θρησκεία καθόριζε πολλές πτυχές του βίου.

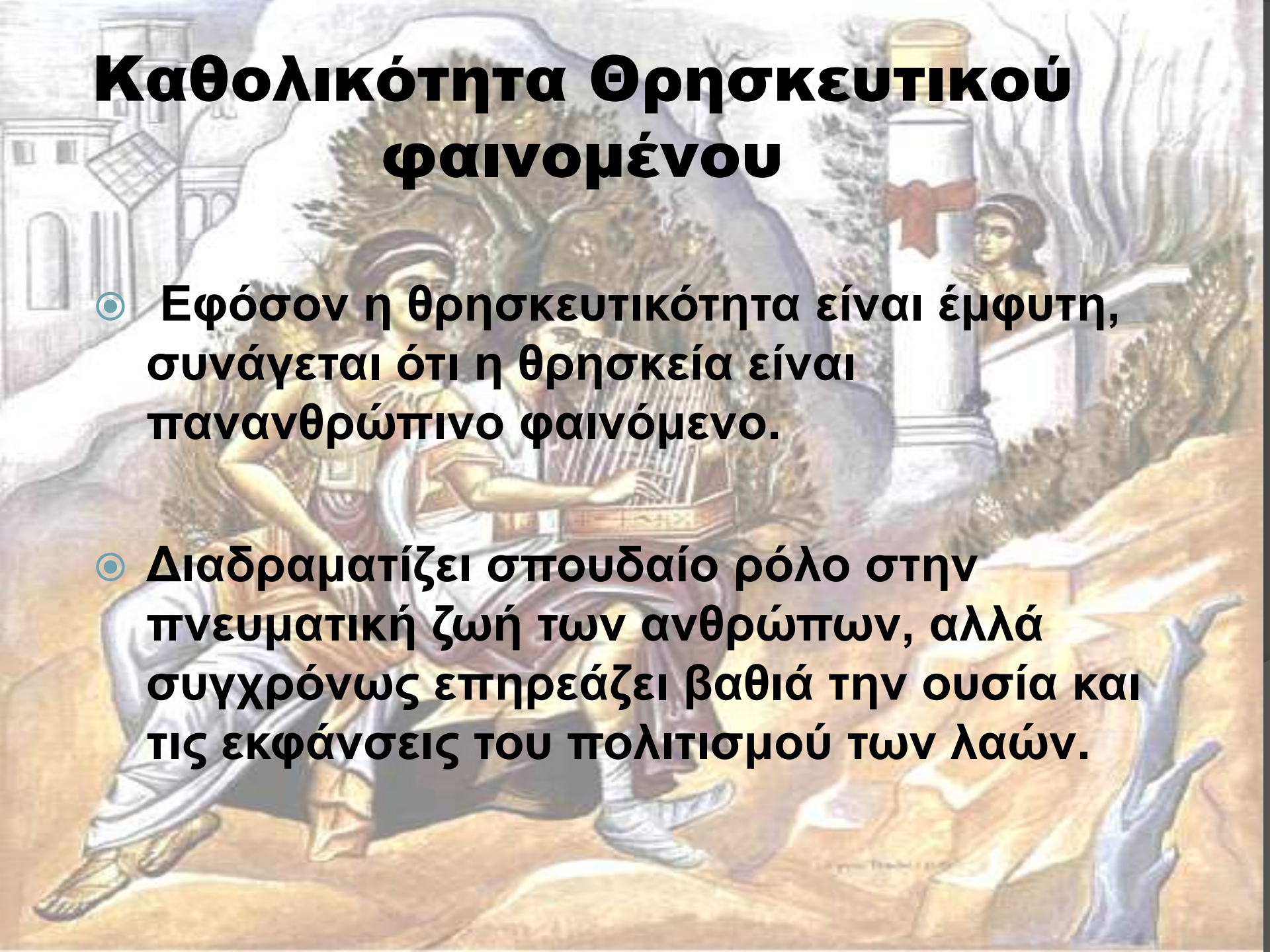

Εικόνα 2: Άποψη του Παρθενώνα

<https://el.wikipedia.org>

Καθολικότητα Θρησκευτικού φαινομένου

- Εφόσον η θρησκευτικότητα είναι έμφυτη, συνάγεται ότι η θρησκεία είναι πανανθρώπινο φαινόμενο.
- Διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο στην πνευματική ζωή των ανθρώπων, αλλά συγχρόνως επηρεάζει βαθιά την ουσία και τις εκφάνσεις του πολιτισμού των λαών.

“Ταξιδεύοντας θα μπορούσες να βρεις και πόλεις χωρίς τείχη, γράμματα, βασιλείς, σπίτια, χρήματα, που δε χρειάζονται νομίσματα, που τους λείπουν θέατρα και γυμναστήρια• δεν υπάρχει όμως ούτε έχει υπάρξει κανείς που να είδε κάποια πόλη χωρίς ιερά και θεούς, που δε χρησιμοποιεί ευχές, όρκους, μαντείες ή θυσίες για καλό σκοπό ή για την αποτροπή των κακών”.

(Πλούταρχος, Προς Κολώτην Επικούρειον, 1126, D-E).

«Η θρησκεία αποτελεί μέρος τον πνευματικού πολιτισμού κάθε έθνους και γι' αυτό θα έπρεπε να αντιμετωπίζεται με πνεύμα επιστημονικό. Η φιλολογία, η τέχνη, η αρχιτεκτονική, η φιλοσοφία, η ηθική, τα ήθη και τα έθιμα κάθε λαού δέχονται μεγάλη επίδραση από τη θρησκεία. Γι' αυτό χαρακτηρίζοντάς την σαν όπιο των λαών κάνουν μεγάλο επιστημονικό λάθος».

(Ζάο Φουζάν, Κινέζος ακαδημαϊκός, «Το Βήμα» 10-4-1985).

Κολοσσιαίος Βοϊδάς στο Λούγγ-μεν Κίνα. Παριστάνει τον κεντρικό, απόλυτο Βοϊδά 7ος αι. μ.Χ.

Φανατισμός (ορισμός , μορφές, αίτια)

Φανατισμός: η υπερβολική αφοσίωση σε ιδέες, αντιλήψεις, που εξωθεί στον παραλογισμό και την έχθρα προς τους αντιφρονούντες- σημαίνει την μετ' εγωισμού και εμπάθειας προσήλωση σε κάποιες αντιλήψεις, ανεξάρτητα από το αν αυτές είναι ορθές ή όχι.

Μισαλλοδοξία: (μίσος για τις απόψεις του άλλου).

Μορφές του θρησκευτικού φανατισμού:

- ◉ Θρησκοληψία : υπερβολική αφοσίωση στη θρησκεία και τους τύπους της .
- ◉ Πουριτανισμός: χριστιανική αίρεση (κυρίως στην Αγγλία και στην Αμερική τον 16ο και 17ο αι.) που πρεσβεύει την απλούστευση των θρησκευτικών τύπων και την αυστηρότητα των ηθών, άκριτη αυστηρότητα στην ηθική καθαρότητα).

Σε μεγάλες κοινωνικές ομάδες μπορεί να πάρει μορφές όπως η θεοκρατία ή ο θρησκευτικός επεκτατισμός.

- ◉ Θεοκρατία: Διοίκηση του κράτους με θρησκευτικούς νόμους.
- ◉ Θρησκευτικός Επεκτατισμός: Με κάθε μέσο προσπάθεια επέκτασης μιας θρησκείας όπως συνέβη με τον ισλαμισμό.

αίτια του θρησκευτικού φανατισμού:

- Ψυχολογικά: νευρώσεις (συμπλέγματα, άγχη, ατελής διαμόρφωση ταυτότητας)
- πολιτικά
- Κοινωνικά
- Θρησκευτικά

Επιπλέον ο φανατισμός επιπλέον εκδηλώνεται σε ανθρώπους με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, η άγνοια, η έλλειψη δημοκρατικής διαπαιδαγώγησης και διαμόρφωσης δημοκρατικής συνείδησης και μειωμένη κριτική ικανότητα.

*Κάψιμο βιβλίων: Μια φανατική αντιμετώπιση του διαφορετικού
(Α. Τάσσος. Αναφορά στον Γκόγια, 1973 Ξυλογραφία).*

- Ανεξιθρησκία: Σημαίνει ανεκτική στάση απέναντι στις ξένες θρησκείες.

Η ανεξιθρησκία στην Ευρώπη προήλθε από την ανάγκη να σταματήσουν οι θρησκευτικοί πόλεμοι.

Στον πίνακα βλέπουμε τον ηγεμόνα της Πρωσίας Φρειδερίκο Γουλιέλμο Α' να δίνει καταφύγιο στους κυνηγημένους Γάλλους Προτεστάντες (Ουγενότους) στις αρχές του 18ου αιώνα,

A white dove is shown in flight against a bright blue sky with scattered white clouds. The dove's wings are spread wide, and it is moving from the lower left towards the upper right. In the bottom right corner, a pair of human hands is visible, reaching upwards with palms facing up, as if in prayer or offering. The overall scene conveys a sense of peace, hope, and gratitude.

**ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ
ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΣΑΣ!**